

בנצחהטי"ת

גליון
**דרך
אמונה**

פנינים יקרים על פרשת השבוע
מלוקט משיחותיו של
הרה"צ רבי
מאיר איתמר רוזנבוים
שליט"א

בשלח

גליון רכ"א

לשמיעת השיעורים בכל שבוע
על הטלפון נא להתקשר
למערכת 'דרך אמונה'

בארה"ב 718-298-3717 ולהקיש 1
בארץ ישראל 072-278-6444 ולהקיש 1
בענגלאנד 0203-874-6800 ולהקיש 1

מכון 'דרך אמונה'

הרוצה לקבל את הגליון בכל שבוע באימייל
נא לשלוח אימייל לאדרעסס 3875060@gmail.com
ולכתוב שם המבקש ואימייל אדרעסס שלו. ואי"ה נوسیפו לרשימת המקבלים

להארות והערות יכולים להתקשר לאחד ממספרי הטלפון של מערכת דרך אמונה הנ"ל
ולהשאיר הודעה על מספר 9 ובלי"נ נתקשר בחזרה אי"ה

בשלה

פתח לתשובה הוא בפה * התפללו במהירות ובלי כוונה * בשעת צרה אין הזמן לבחון התפילה * הזהירים שלא יקפצו לים מתוך יאוש * עמדו מן הצד * הקב"ה נלחם להם כאשר שומרים על הדיבור * שמרתי על הפה שנתן לי הקב"ה והוא שמר על הפה שלי * מעשה נורא משודד שחזר בתשובה ועשה עצמו כאילם * התועלת בכתיבת הספר 'חפץ חיים' * להקפיד מאוד על מוצאות הפה * על השותק שורה שם אד-ני * דיבור של מצוה * ציוהו לומר פסוקי דזמרה ולא שמונה עשרה * אמונה לפני היראה ואחרי היראה * עיקר סגולת אמירת פרשת המן הוא האמונה * לבקש רחמים על חיזוק האמונה * להתחזק אפילו בשעת צעקה * להודות על הרעה * כ"ף הדמיון

דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֵּשְׁבוּ וַיַּחֲנוּ לְפָנַי פִּי הַחִירָת בֵּין מִגְדַּל וּבֵין הַיָּם לְפָנַי בַּעַל צָפֹן נִכְחוּ תַּחְנוּ עַל הַיָּם (יה, ב.)

פתח לתשובה הוא בפה

ה) אשר אמרו ללשונינו נגביר שפתינו אתנו מי אדון לנו, ואמר כאן לישראל שמי שחטא בפיו, שהיה חירות אצלו, ולא שמר פיו ולשונו מיראתו ית"ש, ישוב ויחנה את פיו, שלא ידבר רק מה שצריך לעבודתו ית"ש.

בספר זרע קודש מפרש, כי הנה עבודה זרה של מצרים נקרא 'פי החירות', שפה שלהם היה הפקר וחירות, שמדבר כל מה שרוצה, על דרך הכתוב (תהלים יב,

וּפְרָעָה הַקְּרִיב וַיֵּשְׂאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֵינֵיהֶם וְהִנֵּה מִצְרַיִם נֹסַע אַחֲרֵיהֶם וַיִּירָאוּ מְאֹד וַיִּצְעְקוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל ה' (יה, י.)

התפללו במהירות ובלי כוונה

ל'קחו', ומהו הלשון 'תפשו' דמשמע בחפזון!?

פירש רש"י ז"ל, תפשו אומנות אבותם וכו'. ובספר דברי ישראל מבאר הטעם שאמר "תפשו", הלא אמרו חז"ל (ברכות נו, ב) תפלות אבות תקנום, ואם כן הוי ליה למימר 'אחזו' אומנות אבותם או

ומבאר בהקדם מה שאמר הבעש"ט הק' זי"ע: תדע כאשר איש מישראל הולך כל היום על יומא דשוקא, ולעת ערב שנוגה לו, נתחרד ואומר אוי לי

תפלתם לתפלת משה שהיתה בכונות
ובסודות ויחודים נוראים?! אלא היינו
כאמור, להורות שתפילתו של יהודי
בעת צרתו, כאשר דעתו מטורפת
ובלתי מיושבת, מתקבל לרצון לפני
הקב"ה כתפילת משה רבינו ע"ה.

בשעת צרה אין הזמן לבחון התפילה

באופן אחר קצת כתב הדברי ישראל,
דאיתא בזה"ק (פרשת מצורע נה, א)
שכל תפלה ותפלה שאדם מתפלל אתבנת
בשמים אם הוא כשר וכראוי למעבד
רעותא, ואם לאו סאמין אותה לבר, עיי"ש.
(תרגום: כל דבור ודבור של תפלה שמוציא אדם מפיו,
עולה למעלה ובוקע רקיעים, ונכנס למקום שנכנס, ושם
נבחן אותו הדבור, אם זה דבור כשר אם לא, אם זה
דבור כשר, מכניסים אותו לפני המלך הקדוש לעשות
רצונו, ואם לא מסמים אותו החוצה). והנה כתיב
(ישעיה סג, ט) 'בכל צרתם לו צר'. וזהו שאמר
'לא עת עתה להאריך בתפלה', מלשון
הערכה, שאין הזמן 'צו אפשאצן זייער
תפילה', היינו לעיין ולדקדק בתפלתן של
ישראל אם היא כראוי אם לאו, 'שישראל
נתונים בצרה' ובכל צרתם לו צר, והשעה
דחוקה וצרה עמה בשמים, ואין פנאי לעיין
ולדקדק בתפלתן, ויהיה איך שיהיה כבר
קדמה תפלתן של בני.

שאעבור זמן מנחה, ומיד רץ לבית אחד
ומתפלל מנחה, ואינו יודע מה שמדבר,
ואפילו הכי נודעזעו שרפים ואופנים מזה.

וכמו כן ביציאת מצרים שהיה הזמן בהול,
כי גורשו ממצרים, ולא יכלו
להתמהמה וגם צדה לא עשו להם (לעיל
יב, לט), והים לפניהם והשונא לאחריהם
(תנחומא שופטים, יג), ולא היה להם פנאי
לעשות הכנות ולהתפלל בכונות, זהו
שנאמר 'תפשו אומנות אבותם' היינו
שתפשו וחטפו את התפלה במהירות
ובחפזון בלא הכנה ובלא כוונה (ועי' להלן
בפסוק יד, טו שהבאנו בשם האמרי נועם שהקב"ה צוה
למשה רבינו להתפלל פסוקי דומרה הנאמרים במהירות,
ולא יאריך בתפלת שמונה עשרה), ואף על פי כן
נתקבלה לרצון, כי אין הקב"ה בא במרוניא
עם בריותיו (עבודה זרה ג, א).

וזה שאמר לו הקב"ה למשה (להלן פסוק טו)
'מה תצעק אלי', ופירש רש"י 'לא עת
עתה להאריך בתפלה בשעה שישאל
נתונים בצרה', היינו כאמור, שבעת כזאת
אפילו תפילה קצרה בלי הכנה וכוונה,
חביבה ומרוצה לפני הקב"ה כאילו מאריך
בתפילה.

וכן זהו שאמרו במדרש (שמות רבה כא, ה)
'מה תצעק אלי, כבר קדמה תפלתן
של בני לתפלתך', ולכאורה מה דמיון

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָעָם אֵל תִּירָאוּ הַתִּיַצְבוּ וּרְאוּ אֶת יְשׁוּעַת
ה' אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה לָכֶם הַיּוֹם כִּי אֲשֶׁר רְאִיתֶם אֶת מִצְרַיִם
הַיּוֹם לֹא תִסְפוּ לִרְאֹתָם עוֹד עַד עוֹלָם (יה, יג).

לראותם, לפי שמפלתם תהיה מפלה
גמורה שאין אחריה תקומה.

ושמא יאמרו ישראל, שעל כל פנים הם
צריכין להלחם, ואינם רגילים בכך,
כי אין להם לב אפילו לשלוף את החרב
מתערה, לפיכך הבטיחם משה שלא
יצטרכו לבא לידי כך בשום פנים, כי
השי"ת הוא ילחם בעבורם, ובלבד
שישמרו מאד את פיהם מלדבר
דברים רעים ושללא כהוגן כנגד
ההנהגה העליונה ח"ו, כדי שלא יתעורר
הקטרוג למנוע את הרחמים, וזהו אומרו
'ה' ילחם לכם ואתם תחרישון'.

עמדו מן הצד

הרה"ק רבי שלומקע מזעוויהל זי"ע אמר
דבר נפלא כמה שכותבים בשטר
תנאים 'העומד מצד בנו החתן' וכן 'העומד
מצד בתו הכלה', מהו הלשון 'מצד'? לומר
שתפקידם של המחזותנים הוא לעמוד
'מן הצד' ולראות את ישועת ה' בכל
פרט ופרט, כי עניני הנישואין
מתנהלים בדרך על טבעית, ולא על
ידם בכלל.

וזהו שרמז הכתוב 'התיצבו' וראו את
ישועת ה', שהקב"ה הורה לבני

הזהירים שלא יקפצו לים מתוך יאוש

בספר ברית עולם (להרה"ק רבי משה דוד וואלי
ז"ל תלמוד הרמח"ל ז"ל) מבאר הלשון
'התיצבו' שהוא מיותר, כי משה רבינו ידע,
שרבים מבני ישראל היו רוצים להשליך
את עצמם בתוך הים, כדי להנצל מיד
שונאיהם ורודפיהם, כי כן דרכם של בני
אדם המסוכנים, לבחור מיתה אחת שהיא
יותר קלה בעיניהם, כדי להנצל ממותה
אחרת שלעניהם היא קשה הימנה. ולכן
אמר להם משה 'התיצבו', כלומר שלא
יוזו ממקומם, ולא ישליכו את עצמם בתוך
הים, כאילו מתיאשים מן הרחמים
העליונים, שהרי בלי ספק יראו את ישועת
ה', שיעשה להם באותו היום בלי עיכוב,
כי הדברים הגיעו לתכלית הסכנה, ואין
פנאי להתעכב ליותר מזה, וזהו שאמר
'אשר יעשה לכם היום', כי הישועה מוכרח
להגיע תיכף עוד באותו היום.

והמשיך הכתוב 'כי אשר ראיתם את
מצרים היום לא תוסיפון
לראותם עוד עד עולם', כי ידע האיש
החכם, שכן דרכו ית' להניח אל הקליפה
שתתגאה ותתגדל כל מה שתרצה סמוך
למפלתה, בסוד (משלי טו, יח) לפני שבר גאון,
וזהו שאמר 'כי אשר ראיתם לא תוסיפו

ישראל שאין מתפקידם לעשות מאומה, רק 'התייצבו' ועמדו מן הצד, והביטו וראו בעיניכם את ישועת ה' אשר יעשה עמכם היום, הכל בידי שמים, בלי פעולת בשר ודם.

ה' יִלְחֶם לָכֶם וְאַתֶּם תַּחֲרֹשׁוּן (יד, יד).

אולם החפץ חיים הורה לי בשנית לפתוח את פיו, מתוך אימה ויראה פתחתי את פיו הקדוש, וגיליתי שתי שורות שיניים לבנות וצחורות מסודרות ושלמות, כמו של בחור צעיר, עמדתי נפעם למראה עיני, ואז ביקש החפץ חיים: תספור נא כמה שיניים יש בפי! ואכן בדחילו ורחימו מלאתי את בקשתו, וספרתי שלושים ושתיים שיניים! שן אחת לא נעדרה! שן אחת לא נפגמה!

ואז נטל החפץ חיים את ידי ואמר בחיך: אני שמרתי על הפה שנתן לי הקב"ה, והקב"ה שמר על הפה שלי! והוסיף ואמר: את זה תספר לבני עדתך בדרשה, שראית יהודי ישיש מאד וכל שיניו שלמות, זה הכל מפני שמר על פיו מלשון הרע ודיבורים אסורים.

מעשה נורא משודד שחזר בתשובה
ועשה עצמו כאילם

בספר אור חדש וצמח צדיק (עמוד יד) מהרה"ק ר' יצחק אלפייא זי"ע, מעתיק מעשה שהיה, שהגיד הרב החסיד ריש מתא וריש מתיבתא דעיה"ק חברון כקש"ת אליהו מני זצ"ל, מעשה נורא שאירע בימיו בהיותו בבבל קודם בואו

הקב"ה נלחם להם כאשר שומרים על הדיבור

בספר ברית אברם מפרש, ה' ילחם לכם, אימתי?! לזה אמר בעת 'ואתם תחרישון', שלא ידברו לשון הרע ורכילות וליצנות וכו', על דרך אמרם ז"ל (חולין פט, א) מה אומנותו של אדם בעולם הזה, יעשה עצמו כאלם.

שמרתי על הפה שנתן לי הקב"ה והוא שמר על הפה שלי

בספר שיח יוסף (ח"ב עמוד רלו) מביא מעשה בשם הגאון רבי אהרן נויבורט זצ"ל, אשר סיפר על עצמו: מידי פעם הייתי נוסע להגאון החפץ חיים זצוק"ל, כדי להתייעץ עמו בעניני הרבנות שלי במדינת דייטשלאנד, פעם אחת לפני שחזרתי לקהילתי, שאלתי את החפץ חיים מה לדרוש בשבת הקרובה כדי לחזק את הציבור?! החפץ חיים היה אז בן שמונים ושלוש שנים, ושכב במיטתו בשל חולשתו, לפתע הורה לי להתקרב אליו וביקש שאפתח את פיו... הייתי נרעש ונפחד, לא הבנת, לפתוח את פיו של החפץ חיים?! מי מוכן להכנס לתוך לוע הארי?!

עוד לדבר כלל וכלל, ובזה יציל עצמו מחבריו השודדים וישוב מכל דרכו הרעה, ויתחרט מכל מועצותיו הרעות אשר פעל ועשה מעודו עד היום הזה.

וישב אל ביתו לעת ערב, ויאכל וישת כדרכו, מבלי הוציא שום ענין ממהשבות לבו, וגם כשקם משנתו עשה עצמו כאילם, ויחל לרמוז בידיו ובראשו על כל רצונו, וכשראתה אשתו את רמזותיו, והבינה שנעשה אילם, אז אמרה לו: הראית פרי הטאתך, ומה הגיע אליך על רוב עונך, והלאוי שיבא עליו עוד יותר ויותר מזה, ועכשיו יכירו וידעו כל העם מקצה העולם ועד קצהו כי יש אלקים בארץ, ומשלם לעושה הרע כרשעו וכדעתו, וזהו פרי הטאתיו ומעלליו, והלאוי בזה תהיה כפרתך וסליחתך! והוא שמע את דבריה בלי פוצה פה ומצפף.

והלך לבית הכנסת לשמוע את התפילה, אכן גם בכל דרך הלוכו וישיבתו, סבל בדומיה דברי בני אדם עליו, וחרופיהם וגרופיהם, ויצא לו שם בעיר 'השודד והלסטים המזוין היהודי הידוע נעשה אילם', ויבואו חבריו לראותו, ויראו כי הוא אילם ויעזבוהו לנפשו, כי אין פחד עוד ממנו, פן יגלה על מעשיהם הרעים.

ונשאר הולך בתומו בישרות לבבו, כאילם אינו מוציא שום הגה מפיו, במשך שלש שנים, ושומע קללתו וחרפתו מכל עובר ושב, עד יומו האחרון שהשיב נפשו אל השמים, והגוף שב אל אדמתו,

לארץ ישראל, והגני רושם לך ידידי תוכן דבריו מה שיש בזכרוני, ואם החסרתי והעדפתי בלשוני, השם הטוב יכפר עונוי, והמעשה שהיה כך היה:

תחילת המעשה בקצרה: יהודי אחד בבבל היה רוצח ולסטים מזוין, ושמע בלילה אחת קול בכיה, והלך אחר הקול, וראה גוי רוצח שתפס בת ישראל לרצחה נפש, והצילה מידי הרוצח הגוי.

והלסטים הזה הלך לביתו שמה בלבו, שהציל נפש מישראל מידי הגוי, ולמצוה ולפאר תחשב לו, ויאכל וישת וישכב, ויקם בבוקר ללכת אל חבריו השודדים בהרים, ותתפעם רוחו בקרבו לאמר: עד מתי אתה הולך בדרך לא סלולה, לחמום ולשדוד להרוג ולגזול לכל עובר אורח ושב, אתה באמצע ימך ושום דבר הגון לא עשית, ראוי לך להתבטל ממלאכה זו ולהיות כיתר אחיך היהודים השומרים תורה ומצות, ולהנצל מעסק ביש הזה, ולחדול מחברת פועלי און!

אכן רעיוניו יבהלוהו באומרם לו: דא עקא כשישמעו חבריך השודדים, שביטלת מחברתם, ומפחדם שמא תגלה סודם וקלונם קבל עם, בודאי יהרגוך, וא"כ איזה תועלת ומפלט תבקש לך! - וככה נשאר הולך ונבוך כל היום כולו, וחושב באיזה תחבולה יוכל לשוב בתשובה שלימה, ולעת ערב בא לדעתו לעשות זאת התחבולה הטובה, לשמור מחסום לפיו שלא לדבר כלל, ולחיות יתר חייו כאילם שאין ביכלתו

שהצילה, המצוה הזאת הגינה עליו לשוב בתשובה שלימה, כאומרם ז"ל (אבות ד, ב) 'מצוה גוררת מצוה, ובזכות שעשה עצמו כאילם ושמע חרפתו וקללתו, נתכפרו לו כל עונותיו, ולא עוד אלא שנזדכך גופו כיתר כל הצדיקים שאינם חוזרין לעפרם עד קודם התחיה, ולרוב זכות וצדקות של הרב שנפטר נגזר עליו מלמעלה להיות שכינו.

כשהקיץ בבוקר, ביקש הרב מחברא קדישא, לברר אצל מי קברו הרב הנפטר, ואחרי חיפוש מחיפוש ורוב זכירה, ידעו בברור שפה נקבר האילם, ויגזר אומר הרב על כל בני העיר ללכת לבית הקברות, וברחוק ארבע אמות מקברו לחלוץ המגעלים, ולגשת אל הקבר של האילם, ולבקש סליחה על מה שחרפוהו וקללוהו ובוזוהו, ויעשו כן כל עם הקודש, ואז סיפר להם הרב את חלומו, איך זכה לכל המעלות הללו, שעשה עצמו אילם באין פוצה פה ומדבר ובאין משיב, והרי גם הם ראו בעיניהם איך גם גופו קיים עד היום, למרות זמן רב ימים ושנים מקבורתו, ויעשו לו את מצבת קבורתו, ונפטרו כל העם איש לביתו לשלום, וכלם מתפללים על רוב זכותו ומעלתו, וידעו כמה צדקו הז"ל באומרם (אבות א, יז) 'לא מצאתי לגוף טוב משיקקה'.

התועלת בכתיבת הספר 'חפץ חיים'

כאשר סיים החפץ חיים לכתוב את ספרו, שאל אותו הגה"ק רבי ישראל

וכששמעו על מיתתו, מיהרו את מטתו וקברוהו בחצר בית החיים, רחוק מיתר הקברות, ולא עשו צורת קבר ומציבה, עד שנשכח מהם הדבר שאיזה איש קבור שם.

אחרי כמה שנים נפטר אחד הרבנים המפורסמים אשר בעיר בכל, ויתאספו כל בני ישראל להספידו לחלוק לו כבודו האחרון, וכמעט כל היום כולו ארכו ההספדים, והגיעו לבית עלמין רק בדרת השיבת הלילה, ויתיעצו כולם לקוברו במקום המעולה, סמוך ונראה לצדיקים וכל בעלי מעשה, זה אומר פה וזה אומר פה, ובניתים חפרו וראו צורת מת גוף שלם עם תכריכו, כאילו הניחו אותו עתה בקברו, ויבהלו מאד ותיכף כיסוהו, ויאמרו: איך יתכן שאיש כל כך צדיק ומעולה קבור פה, ואין עליו צורת קבר ומציבה, והלא רבות בשנים לא קברו פה איש? וכל העם נבהלו מאוד על מראית הגוף השלם, ולא ידעו ולא זכרו מי זה היה, ויקם איש זקן מבין העדה, ויאמר: הרב הצדיק שנפטר עתה, מבקשים אנחנו לקוברו במקום המעולה, והרי השי"ת הראה לנו איש צדיק, וא"כ נקברנו סמוך לו, ומחר נתוודע מי הוא הקבור שם, ואז נעשה מצבה לשניהם כאחד טובים כדרך כל הארץ, וישמעו כל העם, ויחפרו קבר להרב סמוך להקבר הנמצא וישכיבוהו בשלום, וכל העם הלך איש לביתו לשלום.

באותה הלילה בא האילם הזה אל רב העיר בחלום, ויספר לו על המעשה אשר אירע לו עם האשה, ובזכות

את חלומי, הובילו אותו לאלעסק ושב ורפא לו! ומיד לקחו אותו להרה"ק מאלעסק שנתן לו רפואה ומיד נתרפא.

על השותק שורה שם אד-ני

השל"ה הק' (מסכת יומא פרק דרך חיים ותוכחת מוסר אות סו, בהגה"ה) כתב: מעלת השתיקה אין לה ערך, וקח לך סימן 'הם' פרוש שתיקה, כמו שנאמר 'ויהם כלב', 'הם' בגימטריא 'אד-ני', כי על השותק שורה שם אד-ני.

דיבור של מצוה

עוד כתב (קיצור של"ה אות שי"ן) בלשונו הק': ודיבור הכרחי שהוא מעסק משא ומתן באמונה, נקרא 'דיבור של מצוה', כי אמרו חז"ל (אבות ב, ב) יפה תורה עם דרך ארץ, ויהיה כוונתו לשם שמים, שיהיה לו משא ומתן באמונה, שיתפרנס בכבוד שלא יעני ח"ו, כדי שהעוני לא יעבירו על התורה ח"ו, ואז שכרו מרובה.

סאלנטער וצוק"ל: מה התועלת בספרו על שמירת הלשון, כיון שמן הנמנע שלא יכשלו בני אדם בלשון הרע ורכילות?! השיבו החפץ חיים זי"ע: אף אם לא יצליח אלא לעורר יהודי אחד רק להוציא אנחה מלבו על עון לשון הרע, הרי בשביל זה לבד היה כדאי כל המרחח והעמל של כתיבת והוצאת הספר.

להקפיד מאוד על מוצאות הפה

מסופר על חסיד הוסיאטין שראה בחלומי מסופר איך שנוסע להרה"ק בעל לב שמח מאלעסק זי"ע, וכשהקיץ בבוקר סיפר לחבריו על דבר החלום, והוסיף ואמר: נסיעה כזאת יוכל לקרות רק אם אשתגע... ונתקיים בו מה שהוציא מפיו, ועוד באותו היום השתגע רח"ל, והביאו אותו לפני רבו הרה"ק מהוסיאטין זי"ע שיתפלל לרפואתו השלימה, אבל תיכף כאשר הכניסוהו לרבו, פתח הרה"ק ואמר: הלא הוא בעצמו פתח

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה מַה תִּצְעַק אֵלַי דְּבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

וַיִּסְעוּ (יד, טו).

בספר אמרי נועם (אות טו) מפרש, ידוע מצדיקים אשר תפלת שמונה עשרה צריכה להיות במתינות רבה, ולהאריך בתפלה לבקש תחנונים, מה שאין כן בשעת פסוקי דזמרה יותר טוב לומר במהירות, בכדי לומר עריצים. ומשה רבינו

ציווה לומר פסוקי דזמרה ולא שמונה עשרה

פירש רש"י ז"ל, מלמד שהיה עומד ומתפלל, אמר הקב"ה לא עת להאריך בתפלה.

אין אתה צריך לבקש ישועת ישראל שיקרע
הים, כי כבר התניתו עמו בתנאי כמבואר
במדרש (בראשית רבה ה, ה), רק עתה העת
לומר עריצים ולהשפיל את מצרים, על כן
יותר טוב לומר שירה שהוא פסוקי דומרה
הנאמרים במהירות.

היה סבור אשר צריך לבקש תחנונים על
ישועת ישראל, וכמו שאמר 'התיצבו וראו
את ישועת ה'", על כן היה 'עומד' דייקא,
שהוא תפלת שמונה עשרה שהוא בעמידה,
והיה עומד ומתפלל ומאריך בתפלה. על
כן אמר לו הקב"ה 'לא עת להאריך', כי

וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה ה' בְּמִצְרַיִם וַיֵּירָאוּ הָעָם אֶת ה' וַיֹּאמְרוּ בְּה' וַיִּאֱמִינוּ בְּה' וַיִּבְמְשָׁה עֲבָדָיו (יד, לא).

מאתו ית"ש על דרך זה, מקבלת אבותיו
שמסרו לו שיש אלוה שמעניש לעובר על
מצוותיו ונותן שכר למקיימיו, ועל ידי זה
יבוא ליראה, ואחר כך ילך ממדריגה
למדריגה עד שבעצמו ישכיל ויבין אמיתות
מציאותו ית"ש, מצד פעולותיו הנגלים
שנראה בהם רב גדולתו ית"ש.

והנה עם כל זה גם לאחר השגה צריך
להיות בבחינת אמונה, כי בחכמתו
אי אפשר להשיג רק עד מקום שיד שכלו
מגעת, ובאמת לית מחשבה תפיסא ביה
ית"ש, ולכן גם אחר שמשיג בחכמתו, צריך
להיות האמונה גם כן, וזאת היא אמונה
שלימה הבאה אחר החכמה הזאת. –
דהיינו תחילת עבודת האדם במיתד
'היראה', צריך להיות מתוך 'אמונה' גרידא,
שמאמין מחמת קבלת אבותיו, שהקב"ה
מעניש לעוברי מצותיו ונותן שכר למקיימי
מצותיו, ואפילו שאינו משיג בשכלו תוקפו
ורב גדולתו, ועל כן לפניו נעבוד ביראה
ופחד, ועל ידי זה יתעלה ממדריגה

אמונה לפני היראה ואחרי היראה

בספר זרע קודש מתמה על שהקדים
היראה קודם האמונה, בתחילה
אמרו ויראו העם את ה', ואח"כ אמרו
ויאמינו בה', ולכאורה יש להבין איך אפשר
להיות ירא מאתו ית"ש קודם האמונה,
שהאיך ירא את ה' אם אינו מאמין
במציאות הכורא ית"ש ח"ו.

רק הענין על דרך שכתבו בספרים (עי' גור
אריה שמות יד), על מה שאמרו חז"ל
במדרש (תנחומא בשלה ט) 'שתפסו אומנות
אבותיהם בידיהם', הפירוש שמה שכתוב
'ויצעקו בני ישראל אל ה'', היה על דרך
מצוות אנשים מלומדה, ירושת אבות
שלמדום שכשבא צרה צריך לצעוק אל
השוי"ת, כדרך מי שלומד מאבותיו איזה
אומנות, אבל לא השיגו זה בשכלם, רק
היה מנהג אבותיהם בידיהם.

ובאמת כן צריך האדם להתחיל בעבודתו
ית"ש על דרך זה, ולבוא ליראה

האדם ששומע אפילו דבר חידוש מאדם נאמן, ואומר בלבו הגם שהדבר חידוש, עם כל זה כיוון שהאיש הזה מהימן בכל דבר, בוודאי לא משקר גם בדבר זה, אבל על גוף הדבר בלא אמירת האיש הזה היה לבו מסופק, - היינו מתחילה לא האמינו באמת כי הקב"ה יעשה להם נסים ונפלאות להוציאם ממצרים, שזה היה נגד טבע האנושי, אבל האמינו מחמת שסמכו על משה רבינו, שהוא איש נאמן ובודאי אינו משקר להם, - משא"כ עתה באו ישראל לאמונה זאת, שהאמינו בה' ואחר כך במשה עבדו, לא שהאמינו בה' מחמת אמונה במשה, רק אדרבה שהאמינו בה' ומחמת זה האמינו גם כן במשה מצד שהיה עבדו, רק מתחילה צריך האדם להאמין בהש"ת על דרך הנ"ל מדרגא לדרגא עד שההרגל יהיה טבע, ועל ידי זה יבוא לאמונה שלימה כנ"ל.

למדריגה, עד שיבוא למדריגה הגדולה של היראה מתוך השגת השכל, אבל גם אז צריך בחינת האמונה, להאמין כי גדול ה' ורם הוא יותר מהשגת שכלו.

וזהו שנאמר 'וייראו העם את ה', מתחילה מחמת האמונה שהיה להם מהאבות, ואחר כך 'ויאמינו בה'', מחמת השגתם אמיתות מציאותו ית"ש.

ובדרך זה כתב ליישב עוד קושיא, דבאמת כבר מצינו שקודם מכואר להדיא בפסוק שזכו למדריגת האמונה, דכתיב (שמות ד, לא) 'ויאמן העם וישמעו כי פקד ה' את בני ישראל', ולמה אמר כאן אחר כל הנסים 'ויאמינו בה'', והרי כבר האמינו מקודם.

רק על דרך הנ"ל, שעדיין לא היה מתחילה 'אמונה שלימה', רק שהאמינו מחמת ששמעו ממושה שהיה נאמן בעיניהם, כדרך

**וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה הֲנִי מִמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם
וַיֵּצֵא הָעָם וַלְקָטוּ דָבָר יוֹם בְּיוֹמוֹ לְמַעַן אֲנַסְּנוּ הַיִּלָּד
בְּתוֹרְתֵי אִם לֹא (פז, ד).**

ובמה הבחין בהם?! כמון, כמו שנאמר 'אנסנו', שכל אותם בני אמונה יוצאים ולוקטים את המון, ומברכים עליו את השם הקדוש, ואותו מן היה מעלה ריחות של כל הבשמים של גן עדן, ובכל טעם שרצה היה טועם אותו, ואותם שלא נמצאו בני אמונה, מה כתוב בהם?! 'שמו העם ולקטו'

עיקר סגולת אמירת פרשת המן הוא האמונה

אֵיטָא בּוּזָה"ק (בפרשתן דף סב, ב) רבי שמעון אמר, בא ראה, עד שלא נתן הקב"ה תורה לישראל, הבחין בין אותם בני האמונה לבין הרשעים שאינם בני אמונה,

עכשיו כאשר אומרים פרשת המן, מובטח לו שלא יחסר לו מזונא, אבל עיקר צריך לצרף לזה האמונה, ולכך כתבו הבית יוסף והטורי זהב (אורה חיים סימן א ס"ק ד) על המובא שם לומר פרשת המן בכל יום, שהוא כדי להאמין שכל מזונותיו באים בהשגחה, כי עיקר אמירת פרשת המן היא האמונה, כי אפילו בירידת המן גופא היה חילוק בין בני אמונה לשאינם בני אמונה.

(במדבר יא, ח), מה זה שטו?! שטות היו לוקחים לעצמם, משום שלא היו בני אמונה, מה כתוב בהם?! 'וטחנו ברחים או דכו במדכה', מי הטריח אותם לכל זה?! אלא שהם לא היו בני אמונה.

ובספר אמרי פנחס, מביא מה שאמר הרה"ק מקאריץ זי"ע, כי מדברי הזוה"ק ראינו להדיא, דבעת שירד המן הכירו בחוש שהיה חילוק גדול בין בני מהימנותא ובין דלאו בני מהימנותא, ולכך

וַיְדִי מֹשֶׁה כְּבָדִים וַיִּקְחוּ אֶבֶן וַיְשִׂימוּ תַּחְתּוֹ וַיֵּשֶׁב עָלֶיהָ וַאֲהָרֹן וְחֹר וְתַמְכוּ בְיָדָיו מִזֶּה אֶחָד וּמִזֶּה אֶחָד וַיְהִי יָדָיו אֲמוֹנָה עַד בֹּא הַשָּׁמֶשׁ (י, יב).

לבקש רחמים על חיזוק האמונה

בספר בעש"ט על התורה מסופר על הרה"ק רבי פנחס מקאריץ זי"ע, שפעם אחת היה נבוכ בענין עבודתו לה', וחשב לעצמו שנחויץ לו מאוד לנסוע להבעש"ט הק' להשיח לפניו את דאגתו, כדי שיאיר את עיניו בעבודתו, אבל לא היה לו פרומה לפורטה על הוצאת הדרך, ופתאום שמע קול מבשר ואומר כי הבעש"ט בא לחון את פני עירו, ורץ אליו בשמחה, וראה איך שכל אנשי שלומו מקבלים מאתו ברכת שלום.

והנה הבעש"ט הק' פתח פיו בדברי תורה על הפסוק ויהי ידיו אמונה וגו', ותירגם אונקלוס והוה ידוהי פרישן בצלו

וגו', ואמר לפעמים יקרה לאדם שנבוכ מעט בענין אמונת השי"ת, התקנה לזה, שיבקש רחמים מהשי"ת שיחזק אותו באמונה, כי ידוע שעמלק הרשע היה מקרר את ישראל מאמונתם הגדולה שהיה להם בהשי"ת, כמו שכתוב מקודם 'ויאמינו בה', ועתה אמרו 'היש ה' בקרבינו', והוה 'אשר קרך בדרך' (דברים כה, יח), שהביא עליהם קרירות, ועל כן מלמד אותם משה רבינו לתקן את עצמם, על כן פירש התרגום על ויהי ידיו אמונה והוה ידוהי פרישן בצלו, וכאשר שמע זאת הרה"ק מקאריץ הבין מיד שכוונתו אליו, וממכון שבתו השגיח ברוח קדשו במחשבתו, ובא אליו לחזקו ולעודדו, ואכן תיכף נהפך לאיש אחר ונתחזק באמונת השי"ת לגמרי.

להודות על הרעה

שמעתי מספרים על הגאון רבי דוב בעריש מייזליש זצ"ל אב"ד ווארשא, שהיה עשיר גדול והחזיק בעצמו את ישיבתו, ועשירותו היה משכורת יערות גדולות ברוסלאנד, וחתך העצים ושלחם למכירה ברחבי איירופא, פעם אחת שכר יער גדול והשקיע בזה כל כספו, וגם לזה מיליאן רובל, והעצים שלחו על ידי שלש ספינות שנסעו כולם ביחד, והגיע רוח סערה, והכל נהפך ונטבע במצולות ים, כאשר הגיע הבשורה למשפחתו ותלמידיו לא ידעו אך יודיעו לו הבשורה הרעה, לא רק שנהפך לעני ואביון, אלא נשאר בעל חוב גדול, ויצטרך לסגור שערי הישיבה, וכל ימיו יצטרך לנדוד לאסוף מעות לשלם החובות שלו.

ואחד התלמידים שהי' חכם קיבל על עצמו התפקיד להודיעו, ונכנס אליו ושאלו: חכמינו ז"ל אמרו בלשון המשנה (ברכות פ, ה) 'חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה', מה הכוונה בזה, איך אפשר להודות כאשר אירע אסון גדול?! ענה לו הרב: פשוט מאוד, אם אתה מאמין בה', אז גם כשקורה משהו שבעיניך לא טוב תאמין שזה לטובה ותודה לה! שואל התלמיד: האם צריכים לשמוח עם הרעה ממש כמו הטובה בלי שום שינוי?! השיבו הרב כן, שאלו התלמיד: הנה בקיץ העבר כאשר הרב חיתן את בתו ורקד בשמחה וטוב לב, האם יאמרו להרב שהספינות עם כל רכושו טבעו

ועובדא זו מלמדינו חיזוק נפלא, שהרי אין לך אדם שלא עוברים עליו כל מיני מצבים וזמנים קשים, ונופל רוחו בקרבו בשעת מעשה, ולכו עליו דוי מדוע לא מתחזק באמונה, אבל יתחזק בקרבו לא ניתנה תורה למלאכי השרת, אלא בעת צרתו יבקש מאת הקב"ה להאיר בו רוח שהרה ממרום, שיובל להתחזק באמונה ובטחון אפילו בצוק העיתים.

להתחזק אפילו בשעת צעקה

הרה"ק הבית ישראל מגור זי"ע ספר, שהרה"ק ר' שלמה לייב מלענמשענא זי"ע עמד בסוכתו, וביאר מה שאמר שלמה המלך (קהלת א, ב) הכל הבלים הכל הבל, ואמר: 'דער גאנצער וועלט איז נישט ווערט צו געבן דעראויף אפילו איין קרעכיק!' (כל העולם הזה אינו שוה להיאנח עליו אפילו אנהא אחת), פתאום נפל ספסל כבד על רגלו של הרה"ק, והוציא צעקה מפיו. ושאלו איש תמים: והלא כל העולם אינו שוה להיאנח עליו אפילו אנהא אחת?! השיבו: מה אעשה, 'אז ס'פוט וויי שרייט מען', (כאשר כואב זועקים).

וביאר הבית ישראל, שאי אפשר לדרוש מאדם שכואב לו, שלא יהא ניכר עליו כלום, ועל כרחק יש לו לזעוק, והרי הזעקה יוצאת מאליה, אלא הכוונה שאפילו בשעת צעקה עליך לזכור שהעולם אינו כדאי לזה, וכשאתם יודע זאת, מסוגל לעבור כל מיני מצבים בחייו ל"ע.

על בנו שנפטר באיבו, והרה"ק מסאטמאר זי"ע בא לנחמו, ואב"ד נייטרא שאל אותו על דברי חז"ל הנזכרים למעלה 'חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה', 'זוי קען א איד זיך פרייען ווען א קינד איז אים געשטארבן רח"ל, אזוי זוי ווען ער מאכט חתונה א קינד'! (איך יכול אדם לשמוח כאשר בנו נפטר לו, כמו כאשר מחתן את בנו), והרה"ק מסאטמאר זי"ע ענה לו בזה הלשון: פאר דעם שטייט דאס טאקע מיט א כ"ף הדמיון! (לכן כתוב רק כ"ף הדמיון (דהיינו תיבת 'כשם' שמברך), שאין כזה מציאות בדרך הטבע.

ויה"ר שזוכה תמיד לברך על הטוב הגלוי ממש, מתוך שמחה ונחת אכי"ר.

במצולות ים, יוכל לרקוד כמו שרקד בשעת החתונה?! ענה לו הרב בן! אמר לו התלמוד: רבי איר קענט אנהייבן טאנצען!!! (אם בן, יוכל הרב להתחיל בריקוד...!) והרב נפל והתעלה, וכאשר התעורר נענה ואמר: יעצט איז מיר אויך שווער די קשיא!!! (עכשוו גם אני לא מבין את דברי הגמרא), איך יוכל להודות אדם על הרעה כשם שמברך על הטובה...

כ"ף הדמיון

ובענין זה שמעתי מהגה"צ רבי ליפא טייטלבוים שליט"א אב"ד דק"ק בית אהרן וומס"ב יצ"ו, שהיה נוכח כאשר הגה"צ אב"ד נייטרא זצוק"ל ישב שבעה

קופת "דרך אצוניה"

להפי פדכי - מזון ישעי

ע"ש רבותינו הק'

רבי פדכי פנדורנא זי"ע-דבי ישעי' פקדעסטיד זי"ע
בגשיאצות הרה"צ רבי פאיד איהפד רוזנבוים שליט"א

בס"ד

הודעה חשובה

חלוקת חלות ומזונות וצרכי שבת מדי שבת בשבתו
למאות נפשות של אלמנות ויתומים בארץ הק' בעיר בית שמש עד לפתח ביתם
בליל שישי באופן של "מתן בסתר יכפה אף" ובדרך כבוד
**וגם לרבות חלוקת אלפי חלות ומזונות במחירי הפסד
שמסובסד על ידינו לאלפי עניי ארה"ק בכל עש"ק**

אברך השו"ך בניס רח"ל נכנס אל הרה"ק מבעלזא זי"ע
ובכה לפניו שהרופאים אומרים שאין לו יותר תקוה שיווליד בנים נענה הרה"ק:
"טייל אויס ברויט פאר ארעמעלייט וועסטו האבען קינדער" (תחלק לחם לעניים
ותיוושע בבן זכר) ובאותו שנה זכה לעשות ברית לבנו !!!

זכות 26 חלות עם מזונות לאלמנות (כמנין הוי"ה שם הרחמים) \$100

סגולת ח"י חלות ומזונות לאלמנות ויתומים המסוגל לישועות גלויים \$72

זכות חלות ומזונות למשפחה אחת של אלמנה ויתומים \$18

הרוצה ליטול חלק במצווה נשגבה זו ולהוושע בישועות גלויים
יכול להתקשר 24 שעות ביממה על "המתן בסתר" סיסטעם

בארה"ב - 1007-286-845 בענגלאנד - 7800-8124-020

יהודי יקר זכור !!!

השי"ת מבטיח אם אתה משמח את שלי אני משמח את שלך !!!

ההיד"א במדבר קדמות:

הנותן לחם לעניים כאילו הקריב כל הקרבנות על גבי המזבח !!!